

Plethu a throelli gwallt

Trosolwg

Mae'r safon hon yn ymwneud â defnyddio technegau plethu a throelli er mwyn creu amrywiaeth o wahanol olygon. Bydd angen medrusrwydd corfforol ar raddfa uchel.

Er mwyn gweithredu'r safon hon, bydd angen ichi gynnal a chadw iechyd, diogelwch a hylendid ar raddfa uchel drwy gydol eich gwaith. Bydd rhaid ichi hefyd gynnal a chadw ymddangosiad personol proffesiynol ac arddangos sgiliau cyfathrebu effeithiol.

Prif ddeilliannau'r safon hon yw:

1. cynnal a chadw dulliau diogel o weithio wrth blethu a throelli gwallt
2. plethu a throelli gwallt

Meini prawf perfformiad

Rhaid i chi allu:

Cynnal a chadw dulliau effeithiol a diogel o weithio wrth blethu a throelli gwallt

*
*

1. cynnal a chadw eich cyfrifoldebau dros iechyd a diogelwch drwy gydol y gwasanaeth
2. paratoi eich cleient er mwyn bodloni gofynion y salon
3. diogelu dillad eich cleient drwy gydol y gwasanaeth
4. gosod eich cleient mewn safle sy'n bodloni anghenion y gwasanaeth heb iddyn nhw fod yn anghysurus
5. sicrhau bod eich osgo a'ch safle chi eich hun wrth weithio yn lleihau blinder a'r risg o anaf
6. cadw eich ardal waith yn lân a thaclus drwy gydol y gwasanaeth
7. defnyddio dulliau gweithio sy'n:

7.1 lleihau'r risg o ddifrod i offer

7.2 lleihau gwastraff **cynhyrchion**

7.3 lleihau'r risg o groes-heintiad

7.4 gwneud defnydd effeithiol o'ch amser gweithio

7.5 sicrhau'r defnydd o adnoddau glân

7.6 lleihau'r risg o niwed neu anaf i chi eich hun ac eraill

7.7 hybu arferion gweithio amgylcheddol a chynaliadwy

8. sicrhau bod eich hylendid, eich diogelwch a'ch ymddangosiad personol yn bodloni gofynion derbyniol y diwydiant a'r sefydliad
9. dilyn cyfarwyddiadau'r gweithle a'r cyflenwyr neu'r gwneuthurwyr er mwyn gwneud defnydd diogel o gyfarpar, defnyddiau a

Plethu a throelli gwallt

---

chynhyrchion

- 10. gwared defnyddiau gwastraff
- 11. cwblhau'r gwasanaeth o fewn amser masnachol ymarferol

Plethu a throelli gwallt

- 12. pennu'r **ffactorau** sy'n debygol o ddylanwadu ar y gwasanaeth
- 13. cadarnhau gyda'ch cleient yr **olwg** y cytunwyd arni yn yr ymgynghoriad cyn ac yn ystod y gwasanaeth
- 14. rheoli eich offer er mwyn lleihau'r perygl o niwed i'r gwallt a'r croen pen, anghysur y cleient ac er mwyn cael yr **olwg** a ddymunir
- 15. ymrannu'r adrannau'n lân a chyfartal er mwyn sicrhau cyfeiriad y **blethen/plethau a'r torchau**
- 16. clymu unrhyw wallt nad yw'n cael ei blethu neu ei droelli er mwyn cadw pob rhan yn amlwg weladwy
- 17. cynnal a chadw tyndra priodol a chyfartal drwy gydol y gwasanaeth
- 18. rheoli a gosod gwallt eich cleient yn sOWNd drwy gydol y prosesau plethu a throelli
- 19. taenu **cynhyrchion** addas, pan fydd angen y rheiny, er mwyn bodloni gofynion y steil
- 20. ymgynghori â'ch cleient yn ystod y gwasanaeth er mwyn sicrhau bod y tyndra yn gyfforddus
- 21. addasu tyndra'r **plethau** a neu'r torchau, pan fydd angen, gan osgoi niwed i'r gwallt a lleihau anghysur eich cleient
- 22. sicrhau bod cyfeiriad a chydbwysedd y **blethen/plethau** a neu'r **torchau** gorffenedig yn cyflawni'r olwg a ddymunir
- 23. cadarnhau bod eich cleient yn fodlon â'r olwg orffenedig
- 24. rhoi **cyngor ac argymhellion** i'ch cleient ar y gwasanaeth a ddarperir

Gwybodaeth a dealltwriaeth

Mae angen i chi wybod a deall:

Cynnal a chadw dulliau effeithiol a diogel o weithio wrth blethu a throelli gwallt*
*

1. eich cyfrifoldebau dros **iechyd a diogelwch** fel y maent wedi eu diffinio gan unrhyw ddeddfwriaeth benodol sy'n gysylltiedig â'ch rôl swydd
2. gofynion eich salon ynglŷn â pharatoi cleient
3. y mathau o ddillad gwarchod a ddylai fod ar gael i'r cleientiaid
4. sut y gall safle eich cleient a chi eich hun gael effaith ar y canlyniad a ddymunir a lleihau blinder a'r risg o anaf
5. pam ei bod yn bwysig cadw eich ardal waith yn lân a thaclus
6. y defnydd a'r dull cynnal a chadw cywir mewn perthynas ag offer a chyfarpar
7. pam ei bod yn bwysig osgoi croes-heintiad a phla
8. dulliau gweithio'n ddiogel ac yn lanwaith ac sy'n lleihau'r risg o groes-heintiad a thraws-bla
9. pwysigrwydd gosod eich cyfarpar a'ch offer wrth law er mwyn hwyluso eu defnyddio
10. dulliau glanhau, diheintio a sterileiddio a ddefnyddir mewn salonau
11. y peryglon a'r risgiau sy'n bod yn eich gweithle a'r arferion gweithio diogel sy'n rhaid i chi eu dilyn
12. y gwahanol fathau o ddulliau gweithio sy'n hybu **arferion gweithio amgylcheddol a chynaliadwy**
13. pwysigrwydd hylendid a hunan-gyflwyniad personol er mwyn cynnal a chadw **iechyd a diogelwch** yn eich gweithle
14. cyfarwyddiadau'r cyflenwyr a'r gwneuthurwyr ar gyfer gwneud defnydd diogel o gyfarpar, defnyddiau a chynhyrchion y mae'n rhaid i chi eu dilyn

Plethu a throelli gwallt

- 15. y dulliau cywir o wared gwastraff
- 16. amserau gwasanaeth disgwyledig eich salon ar gyfer plethu a throelli gwallt

Plethu a throelli gwallt

- 17. sut y mae gwahanol **ffactorau** yn dylanwadu ar y dewis ac ar gyfeiriad steil sydd wedi'i blethu neu ei droelli
- 18. pwysigrwydd rheoli eich offer a'ch cyfarpar i leihau'r risg o niwed i'r gwallt a'r croen pen ac atal anghysur i'ch cleient
- 19. pwysigrwydd ymrannu'r gwallt yn fanwl gywir wrth blethu a throelli
- 20. dulliau gosod y plethau a'r torchau yn sownd
- 21. sut i drin a thrafod y gwallt wrth blethu a throelli er mwyn cynnal a chadw tyndra cywir a chyfartal
- 22. pwysigrwydd cadarnhau cyfforddusrwydd y cleient yn ystod y broses blethu a throelli
- 23. y mathau o gynhyrchion sydd ar gael i'w defnyddio gyda phlethau a thorchau
- 24. pryd a pham y byddech yn defnyddio gwahanol fathau o gynhyrchion
- 25. pwysigrwydd defnyddio cynhyrchion yn ddarbodus
- 26. cyfarwyddiadau'r gwneuthurwyr mewn perthynas â defnyddio'r cynhyrchion
- 27. sut i greu gwahanol blethi a thorchau
- 28. canlyniadau posib gor-dyndra ar y gwallt
- 29. effeithiau corfforol plethu a throelli ar ffurfiant y gwallt
- 30. gofynion datod plethau a thorchau
- 31. pwysigrwydd darparu **cyngor ac argymhellion** ar y cynhyrchion a'r gwasanaethau a ddarperir yn y salon

Cwmpas/Ystod cysylltiedig â meini prawf perfformiad

1. Cynhyrchion

1.1 chwistrellau

1.2 sera

1.3 geliau

2. Ffactorau

2.1 nodweddion gwallt

2.2 dosbarthiad gwallt

2.3 siâp wyneb a phen

2.4 hyd gwallt

2.5 cyflwr croen pen

2.6 golwg a ddymunir

3. Plethau a thorchau

3.1 Lluos-resi yd

3.2 Pleth Ffrengig

3.3 Pleth cynffon pysgodyn

3.4 Torchau dau gudyn

3.5 Torchau gwastad

4. Cyngor ac argymhellion

4.1 sut i gynnal a chadw eu golwg

4.2 sut i ddatod plethau a thorchau

4.3 cynhyrchion a gwasanaethau presennol ac i'r dyfodol

Cwmpas/Ystod cysylltiedig â gwybodaeth a dealltwriaeth

**1. Iechyd a diogelwch

**Eich cyfrifoldebau dros iechyd a diogelwch fel y maent yn cael eu diffinio gan unrhyw ddeddfwriaeth benodol sy'n gysylltiedig â'ch rôl swydd

1.1 Deddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith

1.2 Rheoliadau Adrodd ar Anafiadau, Clefydau a Digwyddiadau Peryglus (*RIDDOR*)

1.3 Rheoliadau Iechyd a Diogelwch (Cymorth Cyntaf)

1.4 Gorchymyn Diwygio Rheoleiddio (Diogelwch Tân)

1.5 Rheoliadau Gweithrediadau Codi a Chario

1.6 Rheoliadau Rheoli Sylweddau Peryglus i Iechyd (*COSHH*)

1.7 Rheoliadau Trydan yn y Gweithle

1.8 Deddf Diogelu'r Amgylchedd

1.9 Rheoliadau Rheoli Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith

1.10 Rheoliadau Iechyd a Diogelwch (Gwybodaeth i Weithwyr)

2. Arferion gweithio amgylcheddol a chynaliadwy

**

**y gwahanol fathau o ddulliau gweithio sy'n hybu arferion gweithio amgylcheddol a chynaliadwy

2.1 Lleihau gwastraff a rheoli gwastraff (ailgylchu, aildddefnyddio, gwaredu diogel)

2.2 Lleihau'r defnydd o ynni (sychwyr gwallt ynni-ffeithlon, golau rhad-ar-ynni, defnyddio paneli solar)

2.3 Lleihau'r defnydd o ddŵr ac adnoddau eraill

2.4 atal llygredd

Plethu a throelli gwallt

2.5 defnyddio eitemau tafladwy (tywelion hawdd eu sychu)

2.6 defnyddio dodrefn ecogyfeillgar wedi'u hailgylchu

2.7 defnyddio paent cemegau isel

2.8 defnyddio cynhyrchion gwallt organig a rhydd o alergedd

2.9 defnyddio lliwyddion gwallt amonia isel iawn

2.10 defnyddio deunydd pacio cynnyrch ecogyfeillgar

2.11 dewis cynhyrchion domestig cyfrifol (te a choffi Masnach Deg)

2.12 annog teithiau lleihau carbon i'r gwaith

3. Ffactorau

Y gwahanol ffactorau y mae'n rhaid eu hystyried cyn ac yn ystod plethu a throelli a sut y gall y rhain effeithio ar y gwasanaeth

3.1 nodweddion gwallt

3.2 dosbarthiad gwallt

3.3 siâp wyneb a phen

3.4 hyd gwallt

3.5 cyflwr croen pen

3.6 golwg a ddymunir

4. Cyngor ac argymhellion

*

*

4.1 gwasanaethau ychwanegol

4.2 cynhyrchion ychwanegol

Gwerthoedd

1. Mae'r **Gwerthoedd Allweddol** canlynol yn tanategu cyflenwi gwasanaethau yn y sector trin gwallt a gwaith barbwr:
  - 1.1 parodrwydd i ddysgu cwblhau gwasanaethau mewn amser masnachol ymarferol
  - 1.2 bodloni safonau ymddangosiad y sefydliad a'r diwydiant fel ei gilydd
  - 1.3 sicrhau bod hylendid a diogelwch personol yn bodloni gofynion derbynol y diwydiant a'r sefydliad
  - 1.4 agwedd hyblyg tuag at waith
  - 1.5 gweithiwr tîm
  - 1.6 cynnal a chadw gofal cwsmeriaid
  - 1.7 agwedd gadarnhaol
  - 1.8 moeseg bersonol a phroffesiynol
  - 1.9 y gallu i hunan-reoli
  - 1.10 sgiliau creadigrwydd
  - 1.11 sgiliau cyfathrebu geiriol a chyfathrebu di-eiriau ardderchog
  - 1.12 cynnal a chadw dulliau gweithio effeithiol, hylan a diogel
  - 1.13 cadw at gyfarwyddiadau'r gweithle, y cyflenwyr neu'r gwneuthurwyr er mwyn defnyddio cyfarpar, defnyddiau a chynhyrchion yn ddiogel

Ymddygiadau

1. Mae'r **ymddygiadau** canlynol yn tanategu'r dasg o gyflenwi gwasanaethau yn y sector trin gwallt a gwaith barbwr. Mae'r ymddygiadau hyn yn sicrhau bod cleientiaid yn cael argraff gadarnhaol o'r salon a'r unigolyn fel ei gilydd
  - 1.1 bodloni safonau ymddygiad y salon
  - 1.2 cyfarch y cleient yn barchus ac mewn ffordd gyfeillgar
  - 1.3 cyfathrebu gyda'r cleient mewn ffordd sy'n gwneud iddi/iddo deimlo'n werthfawr ac yn barchus
  - 1.4 adnabod a chadarnhau disgwyliadau'r cleient
  - 1.5 trin y cleient mewn ffordd gwrtais a gwasanaethgar ar bob adeg
  - 1.6 rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r cleient a'i chadw/gadw'n gysurlon
  - 1.7 addasu'r ymddygiad er mwyn ymateb yn effeithiol i ymddygiad gwahanol gleientiaid
  - 1.8 ymateb yn brydlon i gleient sy'n ceisio cymorth
  - 1.9 dewis y ffordd fwyaf priodol o gyfathrebu gyda'r cleient
  - 1.10 cadarnhau gyda'r cleient eich bod wedi deall ei disgwyliadau /ddisgwyliadau yn llwyr
  - 1.11 ymateb yn brydlon a chadarnhaol i gwestiynau a sylwadau'r cleient
  - 1.12 rhoi amser i'r cleient ystyried yr ymateb a chynnig esboniad pellach pan fydd

Plethu a throelli gwallt

hynny'n briodol

1.13 dod o hyd i wybodaeth ar fyr dro fydd o gymorth i'r cleient

1.14 rhoi i'r cleient y wybodaeth sydd ei hangen arni/ arno am y gwasanaethau neu'r cynhyrchion a gynigir gan y salon

1.15 adnabod gwybodaeth all fod yn gymhleth i'r cleient a gwirio a yw hi/e yn ei deall yn llwyr

1.16 esbonio'n glir wrth y cleientiaid unrhyw resymau pam na ellir cyfarfod â'u hanghenion neu eu disgwyliadau

Geirfa

1. Dosbarthiad Gwallt (canllaw yn unig yw hwn) **

1.1 Ffein/Tenau – y gwallt yn tueddu bod yn sidanaidd iawn, yn sgleiniog a seimlyd, a gall fod yn anodd dal cyrlen.

1.2 Canolig – llawer o cyfaint a swmp yn perthyn i'r gwallt

1.3 Bras – y gwallt fel arfer yn syth dros ben ac yn anodd ei gyrlio.

Math 2 – Gwallt tonnog

2.1 Ffein/Tenau – patrwm "S" pendant i'r gwallt. Fel arfer gall ddal gwahanol steiliau.

2.2 Canolig – y gwallt yn tueddu bod yn grych ac ychydig yn ymwrthol wrth Steilio.

2.3 Bras – y gwallt hwn hefyd yn ymwrthol wrth ei steilio ac yn grych iawn fel arfer; y tonnau'n tueddu bod yn fwy trwchus.

Math 3 – Gwallt cyrliog

3.1 Cwrls llac – ansawdd gyfunol yn tueddu bod i'r gwallt. Gall fod yn drwchus a llawn ac yn swmpus, ac iddo batrwm "S" pendant. Mae hefyd yn tueddu bod yn grych.

3.2 Cwrls tynn – ansawdd gyfunol yn tueddu bod i'r gwallt hyn hefyd; ynghyd â maint cymedrol o gwrls.

Math 4 – Gwallt cyrliog iawn

4.1 Sidanaidd – y gwallt yn tueddu bod yn frau iawn, yn dorchau tynn ac iddo batrwm cyrliog mwy diffiniedig.

4.2 Gwrychog – hefyd yn frau iawn ac yn dorchau tynn; er hynny mae iddo batrwm cyrliog llai diffiniedig – mwy o siâp patrwm "Z".

2. Mae **Nodweddion Gwallt** yn cynnwys y canlynol: **

2.1 trwch gwallt

2.2 ansawdd gwallt

2.3 elastigedd gwallt

2.4 mandylledd gwallt

2.5 cyflwr gwallt

2.6 patrymau tyfiant gwallt

**

3. Alopesia Hydyniad**

Plethu a throelli gwallt

Colli gwallt oherwydd gor-dyndra neu dyndra parhaus ar y gwallt, e.e. gwisgo estyniadau'n rheolaidd neu blethu

4. Rhes Ŷd

Pleth tri chudyn sy'n eistedd ar ben ei bôn. Gelwir hyn hefyd yn rhes wial.

5. Pleth Ffrengig

Fe'i gelwir yn bleth Congo neu bleth Guinea. Pleth sengl, wrthdro yw hon.

6. Pleth Cynffon Pysgodyn

Pleth pedwar cudyn sy'n cael ei ffurfio drwy groesi pedwar darn o wallt dros ei gilydd i greu patrwm saethben.

7. Torch wastad

Y gwallt yn cael ei rollo a'i droelli â llaw er mwyn iddo orwedd yn wastad ar y croen pen

Plethu a throelli gwallt

Datblygwyd gan	SkillsActive
Dyddiad cymeradwyo	28 Chwef 2014
Dyddiad Adolygu Dangosol	29 Ebr 2018
Dilysrwydd	Ar hyn o bryd
Statws	Gwreiddiol
Sefydliad cychwynnol	SkillsActive
RCU gwreiddiol	SKAGH13
Galwedigaethau perthnasol	Mentrau mân-werthu a masnachol, Mentrau Gwasanaeth, Galwedigaethau Gwasanaeth Personol, Trinwyr gwallt a Galwedigaethau Cysylltiedig
Cyfes/Set	Trin gwallt, Trin gwallt a barbro
Geiriau Allweddol	Plethu; dolennu gwallt